

ТЕРМОМИНЕРАЛНИ ИЗВОР У ОМОЉИЦИ. БАЊА ИЛИ ИЛУЗИЈА.

THERMALMINERAL SPRING IN OMOLJICA.

SPA OR ILLUSION.

1.Аутор:

МАРИЈАНА ОБРЕНОВ

7.разред ОШ,,Аксентије Максимовић"Долово,РЦТ,,Михајло Пупин"Панчево

2.Аутор:

НИКОЛИНА МИЛУТИНОВ

7.разред ОШ,,Мирослав Антић Мика"Панчево,РЦТ,,Михајло Пупин"Панчево

Ментор:

БИЉАНА КРСТИН

проф.географије ОШ,,Васа Живковић"Панчево,РЦТ,,Михајло Пупин"Панчево

РЕЗИМЕ: Тема истраживачког рада је доказати, да ли Омољица, село на територији Града Панчева има бању или је то само жеља мештана. Нафтагас је 1964. године у потрази за нафтом, бушењем терена, уместо „црног злата“ наишао на извор термоминералне сумпорне воде. Омољчани овај извор третирају као бању и ако није у каталогу бања Србије због своје неуређености. У истраживању коришћена је анкета за грађање Омољице, којом смо утврдили колико су мештани упућени у значај овог природног ресурса. Одговори су приказани графиконима. Коришћене су карте и слике са теренског истраживања као и извори НИСа. Циљ је указати на постојање термоминералног извора у Омољици, у каквом је стању као његов значај за даљи развој туризма Омољице и Панчева.

Кључне речи: Омољица , Омољичка бања, термоминерални извор, ресурс

ABSTRACT: The topic of the research work is to prove whether Omoljica, a village on the territory of the city of Pancevo, has a spa or if it is just the wish of the locals. In 1964, while searching for oil, while drilling the ground, Naftagas came across a source of thermomineral sulfur water instead of "black gold". The people of Omolje treat this spring as a spa, even if it is not in the catalog of spas in Serbia because of its disorder. In the research, a survey was used for the citizens of Omoljica, with which we determined how aware the residents are of the importance of this natural resource. The answers are shown in graphs. Maps and pictures from field research as well as NIS sources were used. The aim is to point out the existence of the thermal mineral spring in Omoljica, its condition and its importance for the development of tourism in Omoljica and Pancevo.

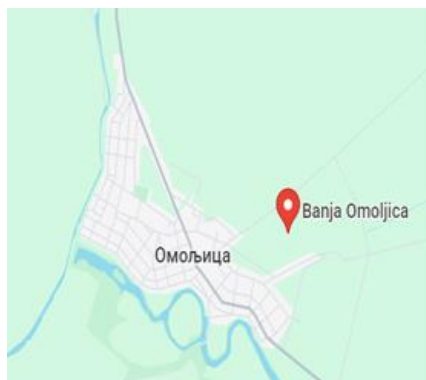
Key words: Omoljica, Omoljica spa, thermomineral spring, resource

УВОД

Село Омољица се налази на истуреном делу лесне терасе, у правцу дунавске алувијалне равни. У загрљају долина река Поњавице и Надел. Тачније на ушћу Поњавице у Надел.

Слика 1. Сателитски снимак Омољице

Слика 2. Локација „Бање” Омољица

Слика 3. „Бања” Омољица

Средином прошлог века „Нафтагас” је почео да врши нафтна истраживања на простору Војводине. Нафта је могућ енергент на овим просторима, јер је Војводина део Панонског басена, где се до пре 600 000 година налазило Панонско море. Оно је овде боравило 30 000 000 година и за то време вршена је акумулација остатака морских и језерских организама, од којих је временом настала нафта. На неким местима уместо „црног злата” потекла је термална вода. Тако је било и 1964. године на дубини од 650 m у атару села Омољица уместо нафте прошиктала је вода. [3]

Према научним студијама све подземне воде Војводине, са дубине веће од 400-500 m, могу се окарактерисати као термоминералне, пошто садрже више од 1 g растворених чврстих минералних материја у 1 литру воде и имају температуру вишу од 20 C [4]. Поред тога, све воде Војводине садрже у себи растворене гасове (0,5 до 2,2 m³ гаса по једном m³ воде) претежно метанског састава (80—95%) са примесама угљендиоксида, сумпорводоника и азота [1].

Градски одбор Панчева је ангажовао стручњаке да ураде студију о могућим ефектима воде и показало се да је минерална и лековита, вероватно добра за гастроинтестинална и реуматска обољења и за рехабилитацију ортопедских повреда. Поред тога, подсећа на воде чувене мађарске бање Харкањи. Утврђено је да је температура воде 30,5° C (хипотерме) и да је богата сумпором и фосфором [5]. Док је у самом извору температура воде 37,5° C [2].

Овај термални извор је убрзо стекао популарност код локалног становништва, а потом и код посетилаца из оближњих градова.

Становници су преузели иницијативу и изградили мали базен, док је већи, површине 30 m² изграђен 1994. године. компанија Нафтагас је 2020. године потпуно затворила доток воде и затрпала извориште јер вода није била исправна. У јулу 2023. године становници су се поново организовали и почели да рашчишћавају подручје и базене, са плановима да их потпуно обнове [5]

Иако је постала позната као „Омољичка бања”, никада званично тај статус није стекла. У овом раду истражује се колико је локално становништво упућено са особинама ове воде и шта можемо учинити да се искористи као туристички потенцијал Омољице и Панчева као и шта каже наука. Да ли је ово бања или илизија?

Слика 4. Мали базен

Слика 5. Мали базен

Слика 6. Забрана купања Велики базен

Слика 7. „Запечаћена бања“

Слика 8. Купање из седамдесетих година

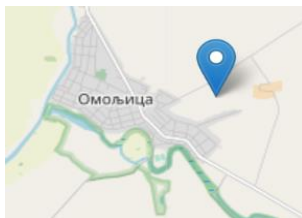
МАТЕРИЈАЛ И МЕТОДИКА РАДА

У истраживању коришћени су научне студије Наташе Дракулић Ковачевић, Дирекције за изградњу и уређење Панчева, Атлас термоминералних извора Војводине, фотографије, рад на терену и анкета грађана Омољице. У анкети је учествовало 70 случајно одабраних испитаника.

АНКЕТА

До 14 година старости ☐ од 15-65 година ☐ преко 65 година ☐

1. Да ли сте чули да Омољица има изворе термоминералне алне воде? ☐ ДА ☐ НЕ

2. Да ли вам је позната ова локација ? ☐ ДА ☐ НЕ

3. Да ли сте се купали у Омољичкој „бањи“? ☐ ДА ☐ НЕ

4. Да ли сте чули да се неко излечио у овој сумпорној води? ☐ ДА ☐ НЕ

5. Да ли мислите да ова вода има лековита својства? ☐ ДА ☐ НЕ ☐ НЕ ЗНАМ

6. Да ли мислите да је ова „бања“ туристички потенцијал Омољице? ☐ ДА ☐ НЕ ☐ МОЖДА

7. Ко треба да уреди и управља „бањом“ : ☐ Град ☐ мештани ☐ НИС ☐ страни инвеститор

8. Да ли сте виђали да овде долазе људи из различитих крајева Србије? ☐ ДА ☐ НЕ

9. Да ли треба овај термоминерални извор у овом стању регистровати као бању? ☐ ДА ☐ НЕ

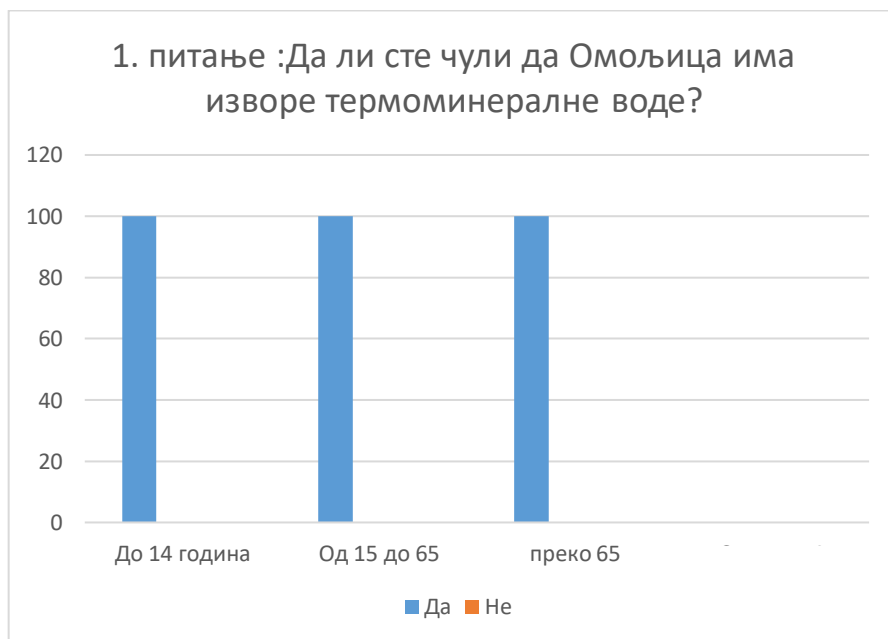
Слика 9. Анкетирање

РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА И ДИСКУСИЈА

Анкетирањем 70 случајно одабраних пролазника добијени су следећи резултати:

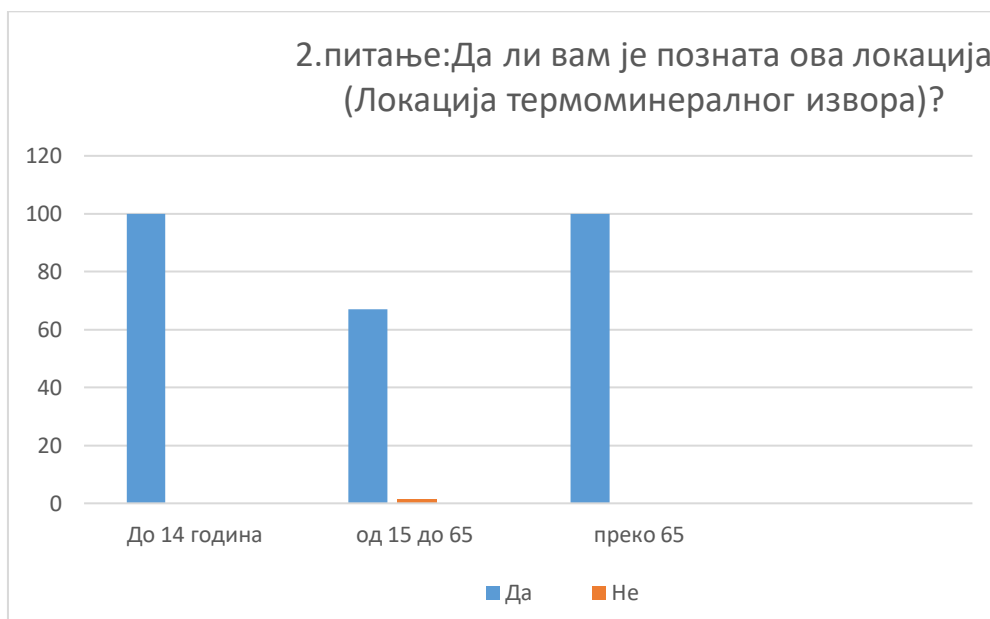

Графикон 1.Процентуално учешће становника Омољице по старосној структури.

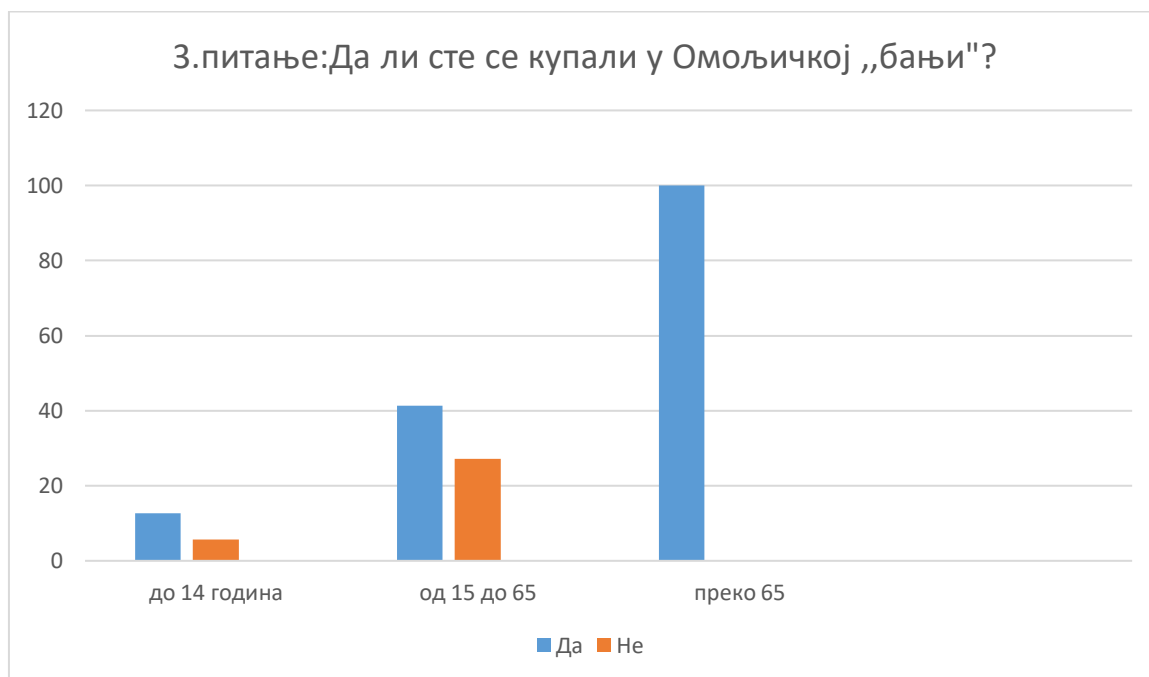
Графикон 2. Процентуално исказан одговор испитаника на прво питање по старосној доби.

На основу одговора код 1. питања, сви испитаници у све три старосне доби у потпуности су упознати да се у Омољици налази извор термалне воде.

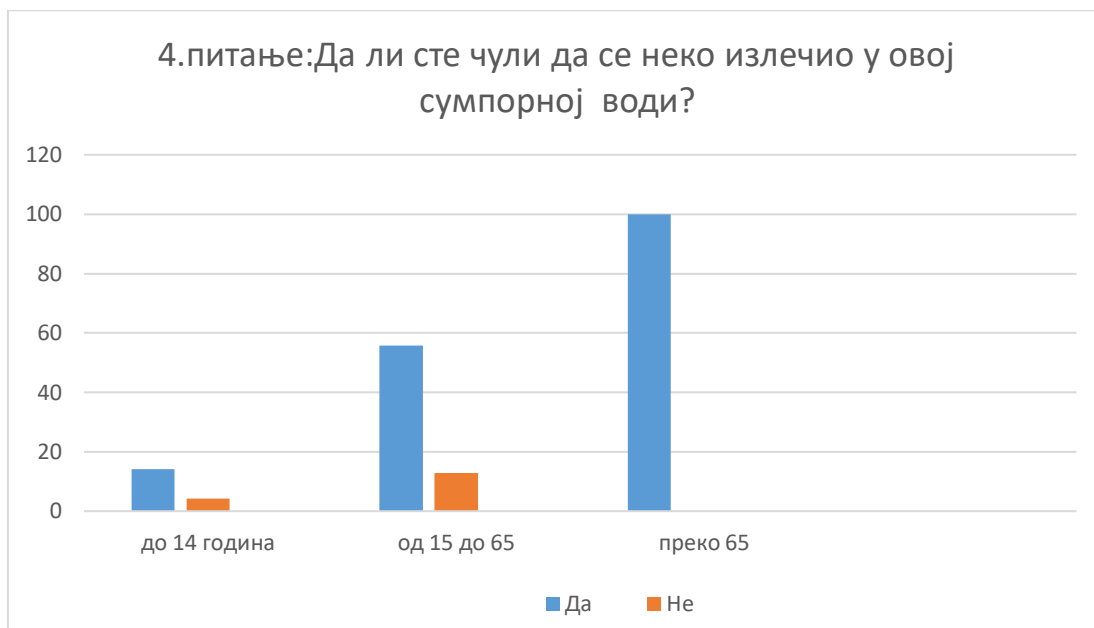
Графикон 3. Процентуално исказан одговор испитаника на друго питање по старосној доби.

На основу одговора код 2. питања, сви испитаници у младој и старој старосној доби у потпуности су упознати са локацијом на слици изузев у зрелој, где један део стновника није упућен.

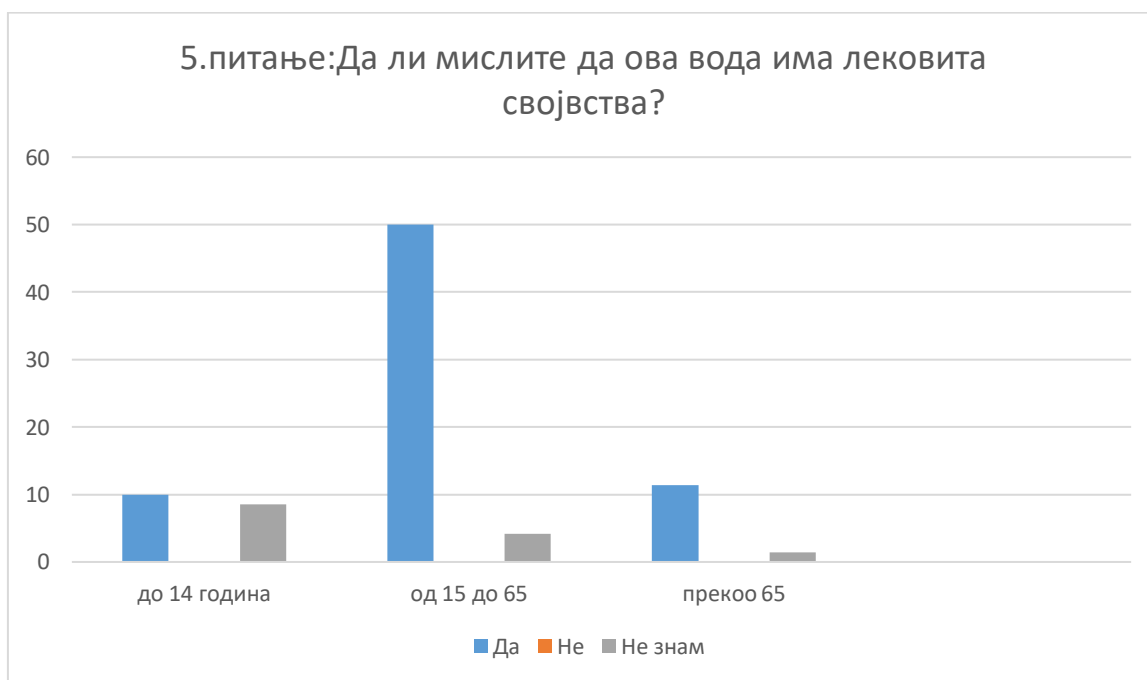
Графикон 4. Процентуално исказан одговор испитаника на треће питање по старосној доби.

На основу одговора код 3. питања, сви испитаници у старој старосној доби одговорили су потврдно док је код млађе и зреле популације забележено негирајућих одговора.

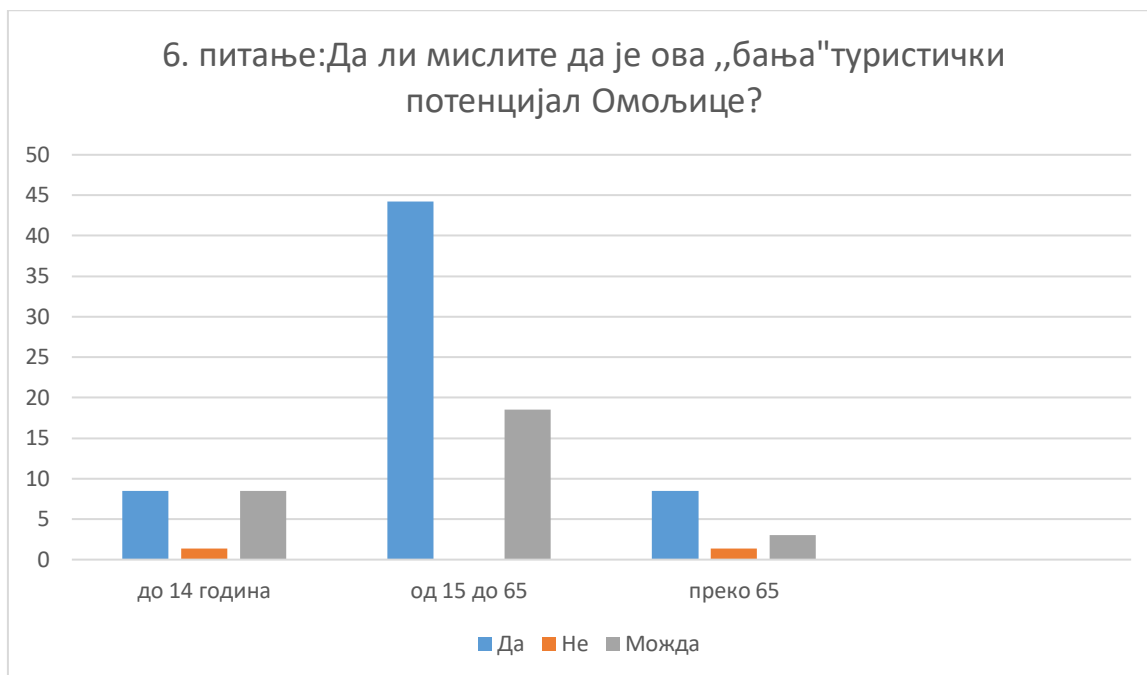
Графикон 5. Процентуално исказан одговор испитаника на четврто питање по старосној доби.

На основу одговора код 4. питања, у свим старосним добима испитаници су чули да се неко излечио, док млађе и зреле популација има одговора који негирају .

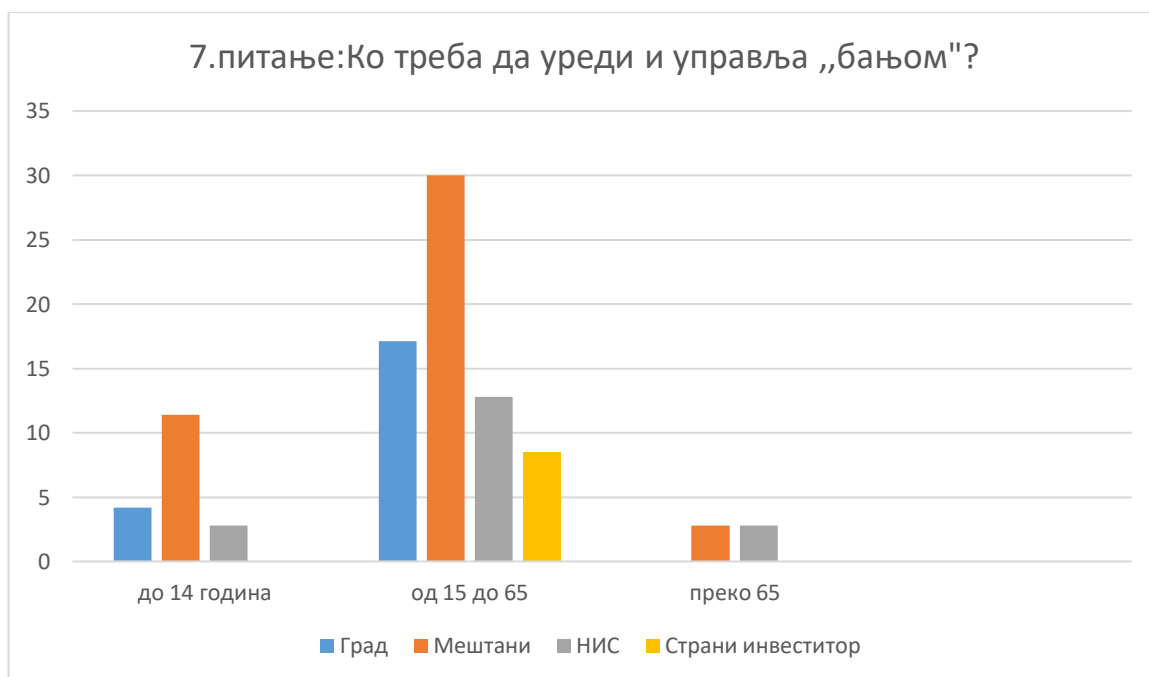
Графикон 6. Процентуално исказан одговор испитаника на пето питање по старосној доби.

На основу одговора код 5. питања, у свим старосним добима испитаници су чули да има лековита својства. А највише у зрелој старосној доби.

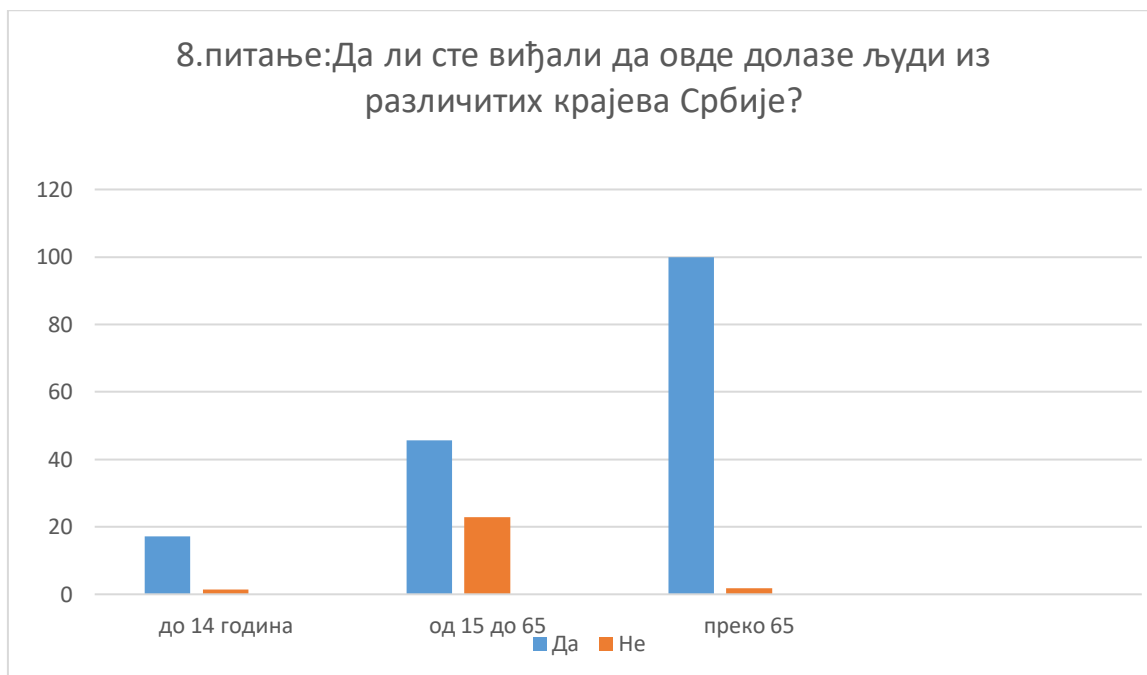
Графикон 7. Процентуално исказан одговор испитаника на шесто питање по старосној доби.

На основу одговора код 6. питања, већина испитаника миси да је ова „бања“ туристички потенцијал Омољице. Зрела популација највише верује у потенцијал „бање“.

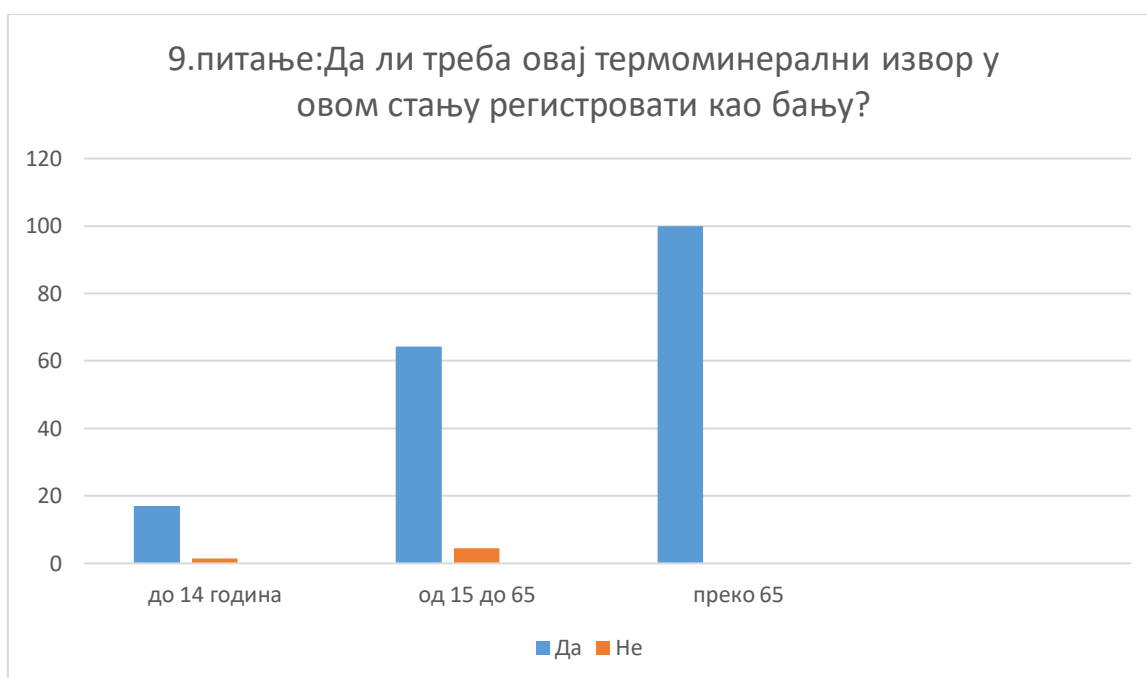
Графикон 8. Процентуално исказан одговор испитаника на седмо питање по старосној доби.

На основу одговора код 7. питања, већина испитаника мисли да „бањом“ треба да управљају мештани.

Графикон 9.Процентуално исказан одговор испитаника на осмо питање по старосној доби.

На основу одговора код 8. питања, већина испитаника је виђала људе из различитих крајева Србије.

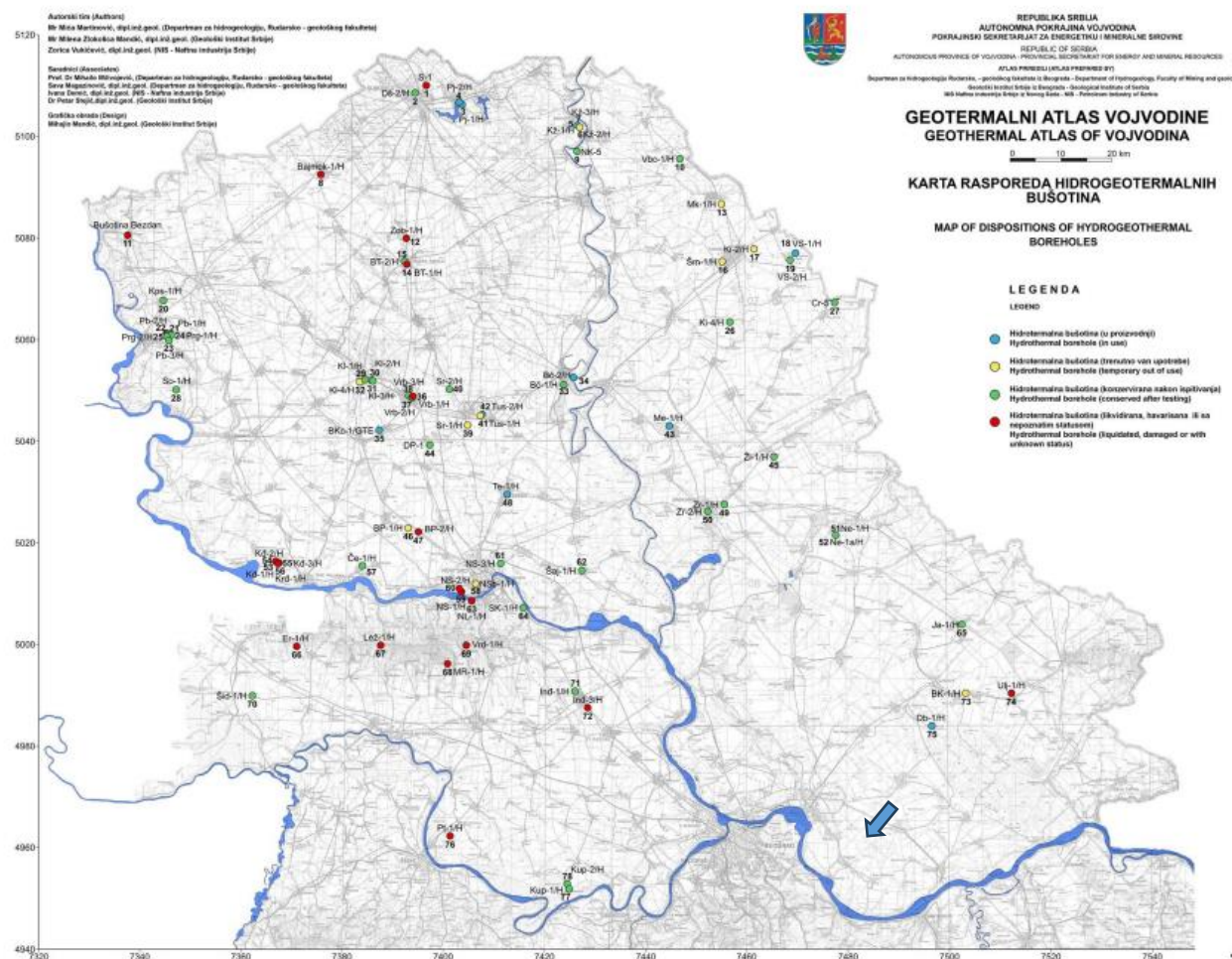
Графикон 10. Процентуално исказан одговор испитаника на девето питање по старосној доби.

На основу одговора код 9. питања, већина испитаника се сложило да овај термоминерални извор треба регистровати као бању чак и у оваквом стању.

Анализом графикана видимо да је већина испитаника сагласна да се „бања“ уреди од стране мештана јер у њој виде туристички потенцијал Омољице.

Међутим ако погледамо закон он каже: Бања је подручје на коме постоји и користи се један или више природних лековитих фактора и које испуњава услове у погледу уређености и опремљености за њихово коришћење у складу са одредбама закона [5] .

Такође овај термоминерални извор се не налази ни у Геотермалном атласу Војводине.

Слика 10. Локација бања и термоминералних извора у Војводини.

На основу података из геотермалног атласа, данас у Војводини постоји шест бања: Бања "Кањижа" Кањижа, општина Кањижа; Бања "Јунаковић" Апатин, општина Апатин; Бања "Палић" Палић, општина Суботица; Бања "Врдник" Врдник, општина Ириг; Бања "Стари Сланкамен" Стари Сланкамен, општина Инђија; Бања "Русанда" Меленци, општина Зрењанин.

Поред ових бања постоји и неколико локалитета који се називају "бањама" и могу се сматрати као потенцијални локалитети за развој бање. То су: Јодна бања Бечеј (јодно купатило), Јодна бања Нови Сад (јодно купатило), Темеринска бања, Безданска бања. Истраживањем дошле смо до сазнања да одређени број бања и јавних купатила, која су раније постојала као што су: Јерменовци, Змајево, Купиново, Орловача, Остојићево, Омољица и др. временом престале да раде, а неке су и потпуно разрушене, због лоше опремљености и престанка улагања у њихов даљи развој [6]. Из овог видимо да „Бања“ у Омољци не може по закону добити статус бање. Ни као термоминерални извор се не

помиње, већ спада у јавна купатила која су раније постојала али су временом због лоше опремљености престала да раде.

ЗАКЉУЧАК

Из наведеног и истраженог можемо закључити да су становници Омољице веома заинтересовани да својим учешћем обнове и реконструишу извор, богатог сумпором и фосфором, са температуром воде 37,5°C како би га ставили на мапу геотермалних извора односно бања Војводине. Ово би пуно значило и за младе да остану на селу. Удружење „Омољичко врело” је прошле године окупило све заинтересоване да обнове „бању” и показало да је воља и љубав према селу јача од свега.

Слика 11. Део тима који је обновио Велики базен 2023. године

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Вујиновић В. и аутори; *Бање и минералне воде Србије*, Привредна књига, Горњи Милановац 1995.
- [2] <https://zavurbvo.rs/cir/delatnost/studije>
- [3] ЈП Дирекција за изградњу и уређење Панчева, 2014.
- [4] Наташа Дракулић Ковачевић, *Развој туризма и оцена туристичке конкурентности Јужнобанатске области*, докторска дисертација 2019.
- [5] Службени гласник РС, *Закон о бањама*, бр. 80/92.
- [6] Владимир Зеленовић, дипл.инж.маш. *Студија размештаја бања*, Нови Сад 2006.